

တောင်ရိုးနေတို့ရဲ့သစ္စာထားကဗျာများ

ဝင်းအောင် (အောင်ပန်း)

ရှုမဝရုပ်စုံမဂ္ဂဇင်း၊ ၁၉၇၅ ခုနှစ်၊ ဇွန်လ၊ အတွဲ-၂၉၊ အမှတ်-၃၃၇၊ နှာ-၁၃၉-၁၄၂ အထိ

မိုးမှာ သဲသဲမဲမဲ ရွာနေသည်။ ဒလပွင့်များ မြေပေါ်တွင် ဖွေးဖွေးလှုပ်လျက်၊ ဆန်လှော်ငှက်မှာ ကူးကော်ကူးကော်ဟူသောအသံဖြင့် သဲသဲညှင်းညှင်းမျှ မြည်နေသည်။ တကိုယ်လုံး မိုးရေစွတ်စိုထား၍ ချမ်းရှာနေမည်။ သဲသဲမဲမဲရွာလေ့ရှိသော တောင်တန်းဒေသမိုးကို တောင်ရိုးမနုတိုင်းရင်းသားအများစုတို့ မီးဖိုဘေးတွင် မီးလှုံရင်း၊ ဂုံနီအိတ်အဟောင်းများကို ခြုံရင်း၊ မိုးအအေးဒဏ်ကို ကာကွယ်နေကြသည်။ ဆင်းရဲ၍လည်း နွေးထွေးသော အဝတ်အစားများကို မဝတ်နိုင်။ မဝယ်နိုင်။ ပင်ပန်းဆင်းရဲစွာဖြင့် တဝမ်းတခါး လှပရန် အာလူး၊ ကြက်သွန်၊ ပဲပုပ်တို့ကို မိုးထဲလေထဲတွင် စိုက်ပျိုးကြရသည်။

မည်သို့ပင် ပင်ပန်းဆင်းရဲစေကာမူ တေးဆိုမပျက်၊ တေးသီမပျက်၊ ဆန်းသစ်သောရိုးရာအနုပညာ ရတနာများကို ဖန်တီးလျက် ထိုရိုးရာအနုပညာရတနာများထဲမှ လူငယ်တို့ဘဝ အချစ်စစ် အချစ်ဟောင်းကို လည်းကောင်း၊ မုန်းသစ်မုန်းဟန်ကိုလည်းကောင်း၊ ချစ်ပင်ချစ်စကိုလည်းကောင်း၊ လွမ်းပင်လွမ်းညှောက်ကို လည်းကောင်း၊ ဖွဲ့နွဲ့သီဆိုကြလေသည်။ ထိုအချစ်တွေ၊ အချစ်မေ့၊ အချစ်မော၊ အချစ်ရှာများထဲမှ သစ္စာထား ကဗျာများမှာ တမူဆန်းသစ် လှပမွှေးကြိုင်လျက်ရှိနေပေသည်။

မယ့်ဖို့ထမ်းထား

လမ်းမဆာဘူး

ကတိုးပုံနှာပုံဖလူ

နေပူမစို

ထီးစက္ကူနထီးဖလူမိုး

အရိုးဒို့မောင်ကိုင်ပါမယ်

အပွင့်မယ့်ကိုစံစေမယ်...။

...စသည့်ကဗျာဖြင့် မိမိမြတ်နိုးလှသော မိမိချစ်သူအား ပန်းခင်းသောလမ်းသို့ လျှောက်သွားစေလိုပုံ၊ အမွှေးနံ့သာထုံပြွမ်းသော မေတ္တာလမ်းသို့ လျှောက်သွားစေလိုပုံကို...

မြတ်နိုးယုယလွန်းလို့

နှမငယ် ဖြတ်လျှောက်သွားဖို့

လက်ကိုင်နဲ့ တံတားတခုကို

ဒီခရီး ဒီလမ်း
 မဖြောင့်ဖြူးသေးရင်
 အမွှေးနံ့သာတွေ ဆမ်းပေးပါ့မယ်
 နေပူတာတွေလဲ
 ကြောက်စရာမလို
 ထီးဖြူရိပ်မှာ နားခိုလဲ့ကွယ်။ ။

၎င်းကဗျာတွင် ထမ်းထားမှာ တံတား၊ ဆစ်ဆားဖလူမှာ သစ်သားဖြူ၊ လမ်းမဆာမှာ မဖြောင့်ဖြူး မသာယာသောလမ်းကို ဆိုလိုလေသည်။ ယောက်ျားပျိုက မိန်းမပျိုအား အလိုလိုက် အကြိုက်ဆောင်ထားပုံမှာ သဘောတွေ့စရာပင်။

မယ်နှင့်မောင်မှာ တဦးကို တဦး အသက်ပေးချစ်မဝ ရှုမဝသော်လည်း၊ ကွဲကွာနေသောကာလတွင် မယ့်အလွမ်းမှာ နက်ရှိုင်းကြီးမားလာပုံ၊ ရင်နှင့်အောင် ခံစားရပုံ၊ အတူတကွ ရှိစဉ်က တွတ်ထိုးစကားဆိုခဲ့ပုံ၊ ပျော်ရွှင်မြူးတူးကြည်နူးခဲ့ပုံများကို အောက်မေ့တသလျက် ရင်မှတိတ်တဆိတ် ကဗျာပန်းပွင့်များ၊ ဖူးသစ်လာ လေသည်။

ကနိန်ယင်းပြား
 နွားမစား
 ယင်းပြားအလိုခြံနေပြီ
 ဒို့မယ်စကား
 မောင်မကြား
 စကားအလို ပုံနေပြီ။ ။
 ၎င်းကဗျာ၏ မြန်မာပြန်မှာ...
 တောထဲတောင်ထဲ ဂနိုင်းထဲမှာ
 ယင်းပြားပင်တွေ စားသူမဲ့လို့
 ချုံတမျှပေါက်နေပါပြီ
 နှမငယ် ပြောချင်တာတွေလဲ
 နားစိုက်မယ့်သူ မရှိလို့
 ရင်မှာ ပြည့်သိပ်နေပြီကွယ်။ ။

၎င်းကဗျာတွင် ယင်းပြားပင်မှာ ယင်းပြားရွက်ကို ဆိုလိုပါသည်။ တောင်ရိုးခနုတိုင်းရင်းသားတို့ နှစ် သက်သော အတို့အမြုပ် အရွက်ဖြစ်သည်။ ပဲပုပ်ချက်၊ မြေပဲအစ်(မြေပဲချက်)တို့နှင့် အထူးလိုက်ဖက်လှသည်။

ရင်မှာပြောစရာစကားများ အပြည့်ဖြစ်နေပြီဆိုသည်ကို "စကားအလိုပုံနေပြီ"ဟူ၍ သုံးနှုန်းထားလေသည်။ မောင့်ကို လွမ်းရသောအလွမ်းမှာ လွမ်းတာရှည်ပုံ၊ နှလုံးသည်းပွတ် ဆွတ်ဆွတ်ကျဉ်မျှ ခံစားခဲ့ရပုံကို ပြောပြ ထားသည့်အပြင် ချစ်သူနှစ်ဦးမှာ တပြည်တရွာစီ ကွဲကွာလျက်ရှိသည်။ ထို့ကြောင့် ချစ်စွာသောမောင့်အတွက် ရတက်မအေး ဖြစ်နေပုံကို...

ငှက်ပျောပင်ရင်း

ပန်းကုံးကင်း

ခြေရင်းမရှုပ်စေနဲ့နော

ဒို့မောင်သတင်း

မိုးလိုဝါလို့ ဖျာလိုခင်း

သတင်းမပုပ်စေနော။ ။

...ဟူသော ကဗျာ၏မြန်မာပြန်မှာ...

ငှက်ပျောပင်ရဲ့ခြေရင်းမှာ

ကုံးကင်းပန်းတွေ

လှိုင်လှိုင်ပွင့်နေပါပြီ ငါးတူရင်းလိင်းသခင်လွှဲတံး

ဒီပန်းတွေ လှိုင်လှိုင်ပွင့်ဖို့

ပေါင်းမြက်တွေ မရှုပ်ပါစေနဲ့

မောင့်သတင်းမှာလဲ

မိုးလိုဖျာလို

အပြန်ကျယ်စွာ ထင်ရှားကျော်စောလို့

တခြားမိန်းကလေးတယောက်နဲ့

မကျော်စောစေပါနဲ့။ ။

...စသဖြင့် ချစ်သူအပေါ် ထားရှိသော မေတ္တာတရားကို စိုးရိမ်စိတ်၊ အားငယ်စိတ်ဖြင့် တိုင်းတာပြထားလေ သည်။ အခြားကဗျာတပုဒ်တွင်လည်း မိမိအား ရှောင်ခွာမသွားရန် မပစ်ပယ်သွားရန် ယခုကဲ့သို့ တောင်းပန် တိုးလျှိုးထားလေသည်။

ပုဆိုးကွက်သေး

မိုးရေတင်လို့ နှင်းရည်မြွေး

လေးတယ်ဆိုလို့ မညစ်နဲ့

မောင်လဲတကျေး

မယ်တကျေး

ဝေးတယ်ဆိုလို့ မပစ်နဲ့။ ။

၎င်းကဗျာ၏ မြန်မာပြန်မှာ...

အကွက်စိပ်စိပ် အဆင်ရှိတဲ့စောင်ကို

မိုးစက်နဲ့နှင်းရည် တင်ချင်လဲတင်ပါစေ

လေးတယ်ဆိုလို့ မညှစ်လိုက်ပါနဲ့

မောင်ကတရွာ မယ်ကတမြို့

ဝေးကွာနေလို့လဲ

မယ့်ကို ပစ်ခွာမသွားပါနဲ့အချစ်ရယ်။ ။

၎င်းကဗျာတွင် ပုဆိုးမှာ စောင်ကို ဆိုလိုလေသည်။ မိန်းမပျိုမှာ သူ့ချစ်သူအား ငယ်က ကျွမ်းသည့်ချစ် ကျွမ်းဆွေဖြစ်၍လည်း မခွဲရက် မခွာနိုင် အလွမ်းမပြေပုံကို တတမ်းသသ ပြောပြထားလေသည်။

ကနိန်ဖက်ဝန်း

ဖက်လှကျွန်း

ဖက်ဝန်းငယ်ခါ ကြွေဘူးပ

ကြီးကမကျွန်း(ကျွမ်း)

ငယ်ကျွန်း(ကျွမ်း)

အလွန်းပြေဘူးပ။ ။

...၎င်းကဗျာ၌ ကနိန်မှာ ဂနိုင်၊ ဖက်ဝန်းမှာ ဝိုင်းဝန်းသော သစ်ရွက်ကို ဆိုလိုလေသည်။ မေတ္တာစစ် မေတ္တာမှန်ဖြင့် သူ့ချစ်သူအား ချစ်မြတ်နိုး၍ အဆူဆူသောစေတီပုထိုးထံသို့ ပန်သစ္စာပြုထားပုံမှာ...

ရေချမ်းရွာမြောက်နား

ဘုရားတဲ့သုံးဆယ့်ငါးဆူ

အလယ်ဆူရွှေဂူနဲ့ထား

မယ်နဲ့မောင် သစ္စာထား

မြဲနိုင်ပုံမလား။ ။

...ဟူသော သံသယစိတ်ဖြင့် သစ္စာပြုထားသည်။ ရေချမ်းရွာမှာ ရွာငံမြို့နယ်မှရွာ ဖြစ်သည်။ မိမိဒေသရှိ စေတီ ပုထိုးအား တိုင်တည်သစ္စာပြုထားသဖြင့် ကဗျာရည် ကဗျာသွေးမှာ တက်ကြွနေပေသည်။ မယ်နှင့်မောင် ဆုံ စည်းရန်အတွက် ဆုဟောင်းပစ်ပယ်၍ ဆုသစ်တောင်းထားသော အခြားကဗျာတပုဒ်မှာ...

လမအိမ်နား

ပန်းညိုပင်ကို

ရှင်မဲ့အကြောင်း

ရေဟောင်းပက်လို့ ရေသစ်လောင်း

မယ်နမောင်လဲ

ဆုံမဲ့အကြောင်း

ဆုဟောင်းပစ်လို့ ဆုသစ်တောင်း။ ။

...၎င်းကဗျာတွင် လမမှာ၊ နှမငယ်၊ နမှာ နှင့်တို့ဖြစ်သည်။ အခြားကဗျာမှာလည်း မိန်းမပျိုမှာ သူ့ချစ်သူအား အခြားမိန်းမပျိုနှင့်မကျွမ်းဝင်စေလိုပုံ မရင်းနှီးစေလိုပုံကို...

ထလပွင့်ဖြူ

ပွင့်လားလူ

မိုးဖြူထမ်း မိုးခါးမမိစေနဲ့နော

မိုးခါးမိရင် ယော်တတ်တယ်

လမခရိုက်ဆူ

ရွာလုံးလယ်နရွာလယ်ထားမှာ

ကျော်တတ်တယ်။ ။

၎င်းကဗျာ၏မြန်မာပြန်မှာ...

ဖြူဖွေးတဲ့ဒလပွင့်တွေ

ပွင့်နေပါပြီ

အချိန်မဲ့ ရွာတဲ့မိုးကြောင့်

နွမ်းယိမယော် သွားစေလိုပါ

ဒါ ကြောင့် မောင့်ကို

တခြားမိန်းကလေးတွေနဲ့

မကျော်စောစေလိုပါ။ ။

အထက်ပါကဗျာတွင် မိုးဖြူနှင့်မိုးခါးမှာ နွေဦးပေါက်တွင် တခါတရံ ရွာလေ့ရှိသော အချိန်မဲ့မိုးဖြစ်သည်။ ထိုအချိန်မဲ့မိုးကြောင့် ဒလပွင့်များအား နွမ်းယိသွားစေသည်။ မိုးထိ၍ နွမ်းယိသွားသော ဒလပွင့်အား သုပ်စားရာတွင် ထူးခြားသောအရသာကို မဖြစ်တော့ချေ။

မိုးရိပ်ပင် တက်ခဲ့လေပြီ။ သို့သော် မိုးမှာ မပီပိုဝါး၊ မိုးရိပ်နှင့်အတူ မောင့်ကို ကြိုသည်။ ဟော မောင့်ကို တွေ့ရပါပြီ။ ဝမ်းသာဝမ်းနည်းမှုများ မိန်းမပျို၏ မျက်နှာတွင် ယှက်သန်းလျက် နေသည်။ လွမ်းရသော ကြောင့် ဝမ်းနည်းမှု၊ အားငယ်မှုက အတန်ငယ်ပိုနေသည်။

အင်းတိမ်ခေါင်းလောင်း

အသံကောင်း

ခေါင်းလောင်းအညှာ

ဇာဖြစ်လို့ကား

အလိုလိုပိုးစားရာ

နှမမျက်နှာ

ရွာသစ်ကြီးလို့

ရွာကြီးလယ်မှာ

အလိုလိုနဲ့များ ညှိုးလေရာ။ ။

၎င်းကဗျာ၏ မြန်မာပြန်မှာ...

အင်းတိမ်ရွာက ခေါင်းလောင်းသံဟာ

သာယာလှပါလား

ဘာကြောင့်များ

ခေါင်းလောင်းကို ချိတ်ဆွဲထားတဲ့

သစ်သားတန်း ပိုးစားသွားပါလိမ့်

ချစ်စရာကောင်းတဲ့

နှမငယ်ရဲ့မျက်နှာလဲ

ဘာကြောင့်များ ညှိုးယော်နေပါလိမ့်။

...၎င်းကဗျာတွင် အင်းတိမ်မှာ အင်းလေးကန်ထဲက ရွာတရွာ ဖြစ်သည်။ တောင်ရိုးရွာနှင့်ဆက်နေသောရွာဖြစ်သည်။ ယောက်ျားပျိုမှာ ချစ်သူ၏ အားငယ်နွမ်းယိနေပုံနှင့်သောကပွေနေပုံကို နားလည်လာသောအခါတွင် ချစ်သူရွှင်ပြုံးလာရန် ဤသို့ သစ္စာစကားဆိုလေသည်။

ဟင်းအိုးပက်စက်

ငွေရောင်ထွန်းလို့

အောင်ပန်းဈေးမှာ

ဝယ်လို့ချက်

တွက်တွက်တွက်တွက်၊ ဆူစေရေး

မယ့်ကိုထား တခြားရှိရင်

ဒို့မောင်ပါးကက် သမင်ယက်

စုကွက်စုကွက် နူစေရေး။ ။

...စသဖြင့် ကျိန်ပြု၍ သစ္စာဆိုသည်။ ပက်စက်မှာ ခပ်ပက်ပက်ဖြစ်နေသော အိုးကို ဆိုလိုလေသည်။ ပါးကက်မှာ ပါးကွက်ဖြစ်သည်။ "တွက်တွက်တွက်တွက် ဆူစေရေး"နှင့်"စုကွက်စုကွက် နူစေရေး"ဟူသော အဖွဲ့မှာ မျက်စိပသာဒတွင် မြင်ယောင်လာအောင် ဖွဲ့ဆိုထားလေသည်။ အဆင့်မြင့်စာပေလက္ခဏာကို ဖော်ဆောင်နေပေသည်။

ဤသို့ဖြင့် ချစ်သူနှစ်ဦးမှာ တဦးအပေါ် တဦး သံသယစိတ်များ ကင်းရှင်းသွားသောအခါတွင် ပြီးပျော်မှုများ၊ ကြည်နူးမှုများဖြင့် သစ္စာတေးကို သံပြိုင်ဟစ်ကြွေးလိုက်လေသည်။ သူတို့၏သစ္စာတေးသံကား တောအနံ့ တောင်အနံ့ ပြန့်လျက်။

မောင်လဲအပျို၊ မယ်အပျို

မယ်လဲအပျို၊ မောင်အပျို

တပေါင်းကျူး၊ တံခူးကုန်

ကဆုန်ကြရင်၊ သစ္စာဆိုလို့

အိုကြမယ်ဟေ့ အိုကြမယ်။ ။

ဝင်းအောင်(အောင်ပန်း)